

Mediji in informacije

Sodišče Evropske unije
SPOROČILO ZA MEDIJE ŠT. 24/15
V Luxembourg, 26. februarja 2015

Sodba v zadevi C-41/14
Christie's France SNC / Syndicat national des antiquaires

Strošek nadomestila iz naslova sledne pravice, ki ga je treba avtorju plačati pri vsaki nadaljnji prodaji umetniškega dela s strani strokovnjaka, lahko na koncu nosi tako prodajalec kot kupec

Čeprav je v skladu s pravom Unije zavezanec za nadomestilo iz naslova sledne pravice načeloma prodajalec, lahko države članice določijo drugo osebo izmed strokovnjakov, na katere se nanaša Direktiva 2001/84

Sledna pravica je v direktivi Unije¹ opredeljena kot pravica avtorja izvirnega umetniškega dela do nadomestila, ki temelji na prodajni ceni, ob vsaki nadaljnji odsvojitvi dela, ki sledi prvi odsvojitvi dela s strani avtorja. Uporablja se za vsa dejanja nadaljnje odsvojitve, kjer kot prodajalci, kupci ali posredniki sodelujejo strokovnjaki s trga umetnin (organizatorji dražb, umetnostne galerije in sploh kakršni koli trgovci z umetniškimi deli).

Christie's France, francoska hčerinska družba multinacionalke Christie's, redno organizira javne dražbe umetniških del. V zvezi z nekaterimi od teh prodaj je treba plačati nadomestilo iz naslova sledne pravice. V splošnih prodajnih pogojih družbe Christie's France je določeno, da za nekatere lote, ki so tako označeni v njenem katalogu, ta družba na račun in v imenu prodajalca prejme od kupca znesek, ki ustreza nadomestilu iz naslova sledne pravice.

Syndicat national des antiquaires (SNA) meni, da splošni prodajni pogoji družbe Christie's France, ker je v njih določeno, da nadomestilo iz naslova sledne pravice plača kupec, pomenijo dejanje nelojalne konkurence. Družba Christie's France meni, da Direktiva brez drugih pojasnil ali omejitev določa, da nadomestilo iz naslova sledne pravice plača prodajalec, in torej ne izključuje možnosti pogodbene ureditve obveznosti plačila tega nadomestila. Francosko Cour de cassation, ki mu je bila zadeva predložena, sprašuje Sodišče, ali vedno prodajalec na koncu nosi strošek nadomestila iz naslova sledne pravice ali pa je mogoče s pogodbeno ureditvijo odstopiti od tega pravila.

Sodišče je v današnji sodbi odločilo, da lahko le države članice določijo zavezanca za nadomestilo iz naslova sledne pravice. Čeprav Direktiva določa, da je zavezanec za plačilo nadomestila iz naslova sledne pravice načeloma prodajalec, pa določa tudi izjemo od tega načela in tako državam članicam pušča možnost, da izmed strokovnjakov, na katere se nanaša Direktiva 2001/84, določijo drugo osebo, ki sama ali skupaj s prodajalcem prevzame obveznost zavezanca za plačilo. Zavezanec, ki je tako določen z nacionalno zakonodajo, lahko s katero koli osebo, vključno s kupcem, sklene dogovor, da na koncu ta oseba v celoti ali delno nosi stroške nadomestila iz naslova sledne pravice, če tak pogodbeni dogovor ne vpliva na obveznosti in odgovornost, ki jih ima zavezanec za plačilo do avtorja. Sodišče je poudarilo, da je taka izjema skladna s ciljem Direktive, ki je odpraviti izkrivljanje konkurence na trgu umetnin, ker je izvajanje usklajevanja omejeno na tiste domače določbe, ki najbolj neposredno vplivajo na delovanje notranjega trga. Čeprav se za izpolnitev tako zamejenega navedenega cilja sicer zahteva, da se določijo oseba, ki bo odgovorna za plačilo nadomestila iz naslova sledne pravice, in pravila o določitvi njegove vrednosti, pa ne velja enako za vprašanje, kdo bo na koncu nosil stroške.

¹ Direktiva 2001/84/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. septembra 2001 o sledni pravici v korist avtorja izvirnega umetniškega dela (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 240).

Sodišče ni izključilo, da lahko taka izjema povzroči neko izkrivljanje delovanja notranjega trga. Vendar je tak učinek le posreden, saj je posledica pogodbenih dogovorov, ki so sklenjeni neodvisno od plačila zneska nadomestila iz naslova sledne pravice, za kar ostane odgovoren zavezanec za plačilo.

OPOZORILO: S predlogom za sprejetje predhodne odločbe lahko sodišča držav članic v zvezi s sporom, o katerem odločajo, Sodišču predložijo vprašanja o razlagi prava Unije ali veljavnosti aktov Unije. Sodišče ne odloči o nacionalnem sporu. Zadevo reši nacionalno sodišče v skladu z odločbo Sodišča. Ta odločba je enako zavezujoča za druga nacionalna sodišča, ki obravnavajo podoben problem.

Neuradni dokument za medije, ki ne zavezuje Sodišča

[Celotno besedilo](#) sodbe je objavljeno na spletni strani CURIA na dan razglasitve

Kontaktna oseba: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793